GAZETA KRAKOWSKA

Nro 5.

z KRAKOWA DNIA 18 STYCZNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na 19tym Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey d. 29 Grudnia 1823 roku.

W skutek wniesienia Reprezentanta Czernińskiego Delegowanego Sędziego Pokoiu,

Zgromadzenie Reprezentantów pragnąc dać dowód publicznego szacunku dla Cnot Obywatelskich PP. *Woyciecha Kucieńskiego* i *Wincentego Kirchmajera* ugruntowanych onychże usiłowaniem potrzebie Mieszkańcow kraiu odpowiadającym, przez dokładność na wezwanie Rządzącego Senatu pod Naczelnictwem Sekretarza Jeneralnego Senatu P. *Jacka Mieroszewskiego* dopełnionego Układu stosunki handlowe pomiędzy Rządem Krolestwa Polskiego, a Rzecząpospolitą Krakowską ułatwiaiącego, postanowiło iednomyślnie oświadczyć Tymże Delegowanym wdzięczność narodową, z świadectwem dobrego zasłużenia się kraiowi, iako skutek wieńczący podięte prace z usprawiedliwieniem położonego w Nich przez Rząd kraiowy zaufania.

Referent nt Librowski Członek Kommissyi Skarbowey w zwrocie do materyi usamowolnienia Włościan, z wykazów przy proiekcie budżetu przychodów przez Senat zakommunikowanych przedstawiaiąc Izbie Prawodawczey zaszłe pomyłki Włościan usamowolnionych uciążaiące, chciał obiaśnienia, kto wynagrodzi Włościanom poniesione ciężary i czy Urzędnicy popełniaiący takowe pomyłki są odpowiedzialnemi, przyczym natrafiaiąc Mówca na szczegóły Urządzenia Włościan znaydował te za ubliżaiące celowi ulepszenia Stanu tychże, gdy w skutkach przeciążenia stawiaią Włościan w niemożności płacenia Rat przypadaiących, i podaie onychże naygwałtownieyszey exekucyi, którym raczey wynagrodzenie należałoby, inaczey zniszczeni zrządzą deficit Skarbu, i obciążą Mieszkańcow kraiu potrzebą nowego podatku.

Marszałek Seymu wyraził: iż działania Kommissyi Włościańskiey zasadzaiąc się na prawidłach, które iey z woli Trzech Nayiaśnieyszych Proteguiących Nasz Kray Dworów przepisane zostały, w rozpoznaniu i zmianie nie ulegaią Władzy Reprezentacyi ani Senatu, ieżeli iednak w doświadczeniu okazało się, że cel ze wszystkiem niezostał dopięty,

zgłębienie dopiero rzeczy i porównanie wszelkich stosunków zdołałoby odkryć prawdziwą tego przyczynę, w czym Senat niemaiąc ieszcze oddanych sobie Aktów Kommissyi Włościańskiey nie może sądzić ani o uchybioney rachubie, ani o słuszności żądań Imieniem Gromad Usamowolnionych wniesionych, zdaie się iednak, że sprostowania z wykazu Senatu przez Mówcę Reprezentanta Librowskiego przedstawione, nie są skutkiem pomyłki w rachubie, lecz raczey dowodem troskliwości w porównaniu gleby, i spostrzeżeń ekonomicznych, daiących prawo do ulgi Włościan, zkąd nawet deficit Skarbu przez Mówcę przewidywane, utwierdzałoby ulgę Włościan, z wypadków cechą dobrowolnego między dwoma umawiaiącemi się stronami wieczyście zawartego Układu oznaczonych.

Reprezentant Librowski nieznalazłszy obiaśnień co do powodow nieopłacenia Rat przez Włościan usamowolnionych zastanawiał uwagę Izby Prawodawczey nad stanem tychże, i upatrywał większe postępy Gospodarstwa tychże Włościan co niemaią danych sobie gruntów, przez co wydział gruntów uznawał raczey za ciężar, niż polepszenie bytu Włościan Traktatem obiawione.

Marszałek Seymu oznaymił: iż Raty czynszowe przez Włościan usamowolnionych do S. Jana są zapłacone, z Raty Czerwcowey mało co pozostaie zaległości, wprawdzie względnie Raty Wrześniowey są rozpisane exekucyie, iednak te niemogą bydź wzięte za miarą przeciążenia Włościan, są raczey wypadkiem taniości produktow ogoł Właścicieli ziemi dotykaiącym.

Reprezentant Librowski znayduiąc pobor exekutnego, chciał wiedzieć przyczyną, dla którey Senat tego na przychód w budżecie nie podał.

Marszałek Seymu oswiadczył, iż Senat względny na niesprzyiaiące okoliczności ścieśnionego biegu gotowizny, w rozpisywanych exekucyiach maiąc raczey na celu przypomnianie uiszczenia się Kontrybuentow, nie kładzie stałego dochodu z exekutnego, ieżeliby iednak z potrzeby użycia tego rygoru okazał się iaki wpływ, ten nie omieszka położyć na przychód funduszu ogólnego.

Reprezentant Nowicki przymawiaiąc się do przedstawioney niepomyślności z usamowolnienia i dzierżaw wieczystych wyraził, iż obrachunek Inwentarza bydła, któreykolwiek Gromady przekonał, iż takowy zamiast pomnożyć się po nowem Urządzeniu i nadaniu Włościanom więcey gruntu zniżył się niżey połowy dawney ilości, w czym biorąc Mowca spis Inwentarza wsi Toń znalazł utwierdzony ubytek tegóż; z wystawionych nowych budynkow przez Dzierżawcow wieczystych, Mowca nieznaydował utwierdzenia pomyślności tychże, owszem każdy nowy nabywca przymuszony niejako będąc dla przyszłego spodziewanego dobra spustoszały Folwark podźwignąć wydał grosz ostatni iaki miał w zapasie, a nawet zadłużywszy się, gdy spodziewane korzyści go zawiodły, już iest w niemożności posunięcia Gospodarstwa raczey wstecznie działać musi, w uwadze zatym, że pomyślność poiedynczych składa ogólne dobro, i przeciwnie, Mówca uczynił wniosek wezwania Rządzącego Senatu o udzielenie obiaśnienia, czyli stan Włościan polepszył się przez nowe

urządzenie lub iest pogorszonym, i iaka tego przyczyna? czyli w wypłacie czynszów nie powstały zaległości, oraz iak wielkie? czyli exekucyie lub sekwestracyie nie spływą na szkodę Skarbu? iakie są środki przekonania się o rzeczywistem obecnem położeniu tak Włościan iako też Dzierżawców? nakoniec, iaki iest sposób wczesnego zapobieżenia złemu, i zapewnienia wraz z dobrem Skarbu maiątku czynszowników i Dzierżawców wieczystych.

Reprezentant Lipczyński odnosząc obowiązek Prawodawcy z spostrzeżeń ogółu czerpać zasady ulepszenia bytu, mniemał, że głos Reprezentanta Nowickiego na stanie iedneyże Wsi ugruntowany, nieodpowiada celowi, zwłaszcza że nienowe urządzenie Włościan, lecz taniość produktów i otrętwienie handlu dotyka wszystkich Właścicieli Ziemi, był za tem Mowca zdania za zbiorem Rapportów stanu wszystkich Wsi i ko naytrafnieyszey skazowki do przedsięwzięcia zaradczych środków.

Reprezentant Nowicki oznaymił, iż w głosie swym przywiodł Stan iedney Wsi za przykład, nie zaś za miarę porównania całości.

Reprezentant Librowski głosząc nieodzielną powinność Reprezentacyi w czuwaniu nad spełnieniem zamiarów Nayjaśnieyszych Kraiu Protektorow do zapewnienia bytu Klassy rolniczey, w rozbiorze Urządzeń Kommissyi Włościańskiey znayduiąc skutki nieodpowiadaiące, i te szczegółowemi wypadkami uciążeń Gromad Włościan usamowolnionych wspieraiąc, podawał za środki zaradcze dwie główne zasady: niezamieniać służebności inwentaryczney na pieniądze, lecz posiadłości podług pomiaru i Klassyfikacyi otaxować, a wyrachowanie płodności Ziemi brać wedle nayniższey ceny Zboża.

Marszałek Seymu podniesionym głosem nadaiąc formę uwag oznaymił: iż iako takie z troskliwości Reprezentantów zapewnienia Dobra szczególney Klassy Mieszkańców kraiu podniesione, mogą bydź przedstawione Senatowi, Włościanie iednak chybiaią drogę, gdy przez Reprezentacyą poszukuią przedmiotu Administracyyny zakres działań Izby Prawodawczey przechodzący.

Izba Prawodawcza uwagi i spostrzeżenia Reprezentantów Librowskiego i Nowickiego w materyi usamowolnienia Włościan na piśmie złożone Senatowi przesłać postanowiła.

Reprezentant Paczygowski ponawiaiąc wzmiankę przeszłych Reprezentacyy głosy, niezbędney potrzeby wymurowania mostu na starey Wiśle między Stradomiem i Kazmierzem kommunikacyą ułatwić maiącego, uczynił wniosek wezwania Rządzącego Senatu ażeby budowę Mostu przyśpieszyć raczył, powierzaiąc tę Przedsiebiorcy iakiemu pod kierunkiem Budowniczego; żądał przytym Mowca ażeby w mieyscu tem gdzie ma bydź most, postawiona bydź mogła ława po którey ludzie mogliby wprost przechodzić.

Wniosek ten Izba Prawodawcza postanowiła przesłać Senatowi.

Reprezentant Nowicki z uwagi na liczne zatrudnienia Zastępców Woytów po Wsiach uczynił wniosek wyznaczenia pensyi tymże przynaymniey po Złotych polskich 400 rocznie.

Wniosek ten odesłano do Senatu.

Reprezentant Czerniński przymawiaiąc się, działania honorowe Zastępców Woytów oznaczał na zasługę zostania Woytami.

Reprezentant Leszczyński czytał przełożenie przeciw nieprawnie wymaganey opłacie Złp. 300. za Konsensa sprzedawania trunków zagranicznych, wywodząc Mowca przepisy oddalaiące ten pobór, żądał cofnienia Urządzeń w tym względzie w drodze Administracyiney wydanych iako przeciwnych prawu Seymowemu i duchowi Konstytucyi rozkrzewienie handlu w zamiarze maiącey.

Izba Prawodawcza wniosek powyższy Senatowi przesłać postanowiła, poczem

Sekretarz Seymu odczytał proiekt Senatu stosownie do zaproponowanych przez Izbę Prawodawczą modyfikacyi na nowo inicyowany, co do przyniesienia ulgi Klassom uboższym Mieszkanców Kraiu w podatkch w zamian ciężaru który im przybył z powodu podwyższenia ceny Soli,

Gdy w proiekcie Członki Seymuiące upatrywały omyłkę z wyrachowania Summy ogólney zawieszaiącego się podatku opłat na Szkołki początkowe, do których należeć powinna kwota Złotych polskich 1000 na ściągnienie tych opłat Kassyerowi płacona, a teraz przybywaiąca, przeto Marszałek Seymu w zamiarze sprostowania proiektu, zawiesiwszy deliberacyą, oświadczył przedstawić ten Senatowi.

Na przymowienie się Reprezentanta Czernińskiego Delegowanego Sędziego Pokoiu, dla usunięcia wątpliwości iakaby zayść mogła w uznaniu Władzy służącey Zastępcom Sędziów Pokoiu w mieysce posuniętych na inne Urzędy Sędziów Pokoiu PP. Trzcińskiego i Mączeńskiego w osobach PP. Librowskiego Jana i Kirchmajera Mateusza z wyboru na przeszłym Seymie do Urzędowania wchodzących, postanowiła Izba Prawodawcza wezwać Rządzący Senat, azeby wzywaiąc powyższych Zastępców do objęcia Urzędu i wykonania przysięgi, zarazem określił tych Władzę w tey rozciągłości iaka służy aktualnym Sędziom pokoiu, a w szczególności uwiadomił Sąd ostatniey Instancyi: że Zastępcy Sędziów Pokoiu maią udział do Sądzenia Spraw w teyże Instancyi.

Reprezentant Leszczyński przymowił się o przyspieszenie odpowiedzi na wniesienia o Urządzeniu Targowego i uwolnienia Chachulskiego od płacenia kaucyonowanego Czynszu za Dzierżawcę Dóbr Narodowych Bronowice wielkie.

Reprezentant Librowski żądał przyśpieszenia skutku wniesienia przeszłey Reprezentacyi co do Kantorii Wszystkich Swiętych.

Marszałek Seymu zapewniwszy nadeyście żądanych odpowiedzi, odroczył posiedzenie do dnia następnego 30 Grudnia 1823 na godzinę 10tą ranną

Leon Chwalibogowski
Sekretarz Seymowy.

Z Petersburga d. 8 Grudnia d. K.
(Z Kuryiera Litewskiego.)

Dzisieysza Gazeta Senacka ogłosiła Nayważszy Manifest, w brzmieniu następuiącem:

Z Bożey Łaski,
MY ALEXANDER I,
CESARZ i SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY
&c. &c. &c.

Obiawiamy wszystkim Naszym wiernym poddanym.

Naywyższy, przez którego Królowie króluią, na nowo teraz okazać raczył Swiętą Swą wolę nad Cesarskim Domem Rossyyskim, postanawiaiąc pomnożyć go nową gałęzią. Za błogosławieństwem Jedynego Rządcy serc, i za zgodą Nayukochańszey Rodzicielki Naszey, Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Federowney, Umyśliliśmy Jey Królewską Wysokość Xiężniczkę Wirtembergską Karolinę wybrać na Małżonkę dla Nayukochańszego Brata Naszego, Wielkiego Xiążęcia Michała Pawłowicza, stósownie do własnego Jego życzenia.

Dnia piątego teraźnieyszego Grudnia, za łaską Boską, przyięła Ona Prawowierne Grecko-Rossyyskiego Kościoła wyznanie, i na Swiętem Bierzmowaniu nazwana Heleną Pawłowną; a dnia szóstego tegoż Grudnia, w obecności Naszey, Nayświętszego Synodu, i przy zgromadzeniu Urzędników Duchownych, Woyskowych i Cywilnych, w Soborney Cerkwi Pałacowey Zimowego Pałacu odbyły się poprzedzaiące ślub Wysokiey Pary zaręczyny. Obwieszczaiąc o tem wiernych Naszych poddanych, Rozkazuiemy: Jey Królewską Wysokość mianować: Wielką Xiężną z tytułem Jey Cesarskiey Wysokości. Dan w Tronowem Naszem Mieście Petersburgu, dnia 6 Grudnia, roku od narodzenia Chrystusowego tysiąc ośmset dwudziestego trzeciego, Panowania Naszego dwudziestego trzeciego.

Na autentyku podpisano własną Jego Cesarskiey Mości ręką tak: ALEXANDER.

Dnia 5 teraźnieyszego Grudnia w wielkiey Cerkwi pałacowey zimowego pałacu, w obecności Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości i Nayiaśnieyszych Cesarzowych, Jego Królewskiey Wysokości Xiążęcia Oranii, i całey Familii Cesarskiey, dopełniony został święty obrząd bierzmowania Jey Królewskiey Wysokości Xiężniczki Wirtembergskiey Karoliny, która wtedy nazwaną została Prawowierną Xiężniczką Heleną Pawłówną. Matką była Jey Cesarska Wysokość Wielka Xiężna Maryia Pawłowna, a dla nieobecności mieysce Jey zastępowała Xieni Klasztoru Nowgorodzkiego, S. Ducha Maxymilla. — W czasie Mszy S. Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość Maryia Federowna przewodniczyła Bierzmowaney Prawowierney Xiężniczce Helenie Pawłownie do ucałowania Swiętych Obrazów i do Przenayświętszey Kommunii. Bierzmowanie Swięte dopełnił Wysoce Przewielebny Metropolita Nowgorodzki Serafim, a Liturgiią Swiętą odprawił Kapelan Ich Cesarskich Mości. Po skończeniu Liturgii, Nayświętszy Synod złożył powinszowanie Nayiaśnieyszym Cesarstwu i Ich Cesarskim Wysokościom.

Naywyższy potwierdzony Ceremoniał zaręczyn Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiego Xięcia Michała Pawłowicza z Jey Królewską Wysokością Prawowierną Xiężniczką.

W dniu 6 Grudnia, przeznaczonym na zaręczyny Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiego Xiążęcia Michała Pawłowicza z Jey Królewską Wysokością Xiężniczką Wirtembergską, która nowo przyięła prawowierną religiią, z rana o godzinie zotey zgromadzą się do zimowego pałacu Jego Cesarskiey Mości, Członkowie Nayświętszego Rządzącego Synodu i dalsze Duchowieństwo znakomitsze, oraz

wszystkie znacznieysze Osoby płci oboiey, Officerowie Gwardyi, Ministrowie Dworów cudzoziemskich i wszyscy maiący wstęp do Dworu.

Członkowie Rady zbiorą się do Cerkwi, również tam wprowadzeni zostaną Ministrowie cudzoziemscy, dla znaydowania się na zaręczynach, przed przybyciem Familii Cesarskiey.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość, Nayiaśnieysze Cesarzowe i wszystkie Wysokie Osoby Familii Cesarskiey, przybędą z pokoiów wewnętrznych do Cerkwi pałacowey w porządku następuiącym:

1) Furyerowie dworu i pokoiowi Nayiaśnieyszych Cesarstwa Jchmość i Jch Cesarskich Wysokości.

2) Dway Mistrze obrzędów i Wielki Mistrz obrzędów.

3) Kamerjunkrowie, Kamerherowie i Kawalerowie dworu Jego Cesarskiey Mości, po parze, młodsi na przodzie.

4) Pierwsi Urzędnicy Dworu po parze, młodsi na przodzie.

5) Nayiaśnieysi Cesarz Jegomość i Cesarzowe, i Jego Królewska Wysokość Xiążę Oranii, maiąc przed sobą w oddaleniu Ober-Kamerhera, a za sobą z boku Jenerał Adjutanta dyżurnego.

6) Ich Cesarskie Wysokości Wielki Xiąże Mikołay Pawłowicz i Wielka Xiężna Jeymość Alexandra Federowna.

7) Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Michał Pawłowicz i Jey Królewska Wysokość Xiężniczka Narzeczona.

8) Ich Królewskie Wysokości: Xiążę, Xiężna i Xiężniczka Maryia Wirtembergska.

9) Za niemi, po parze, starsi przodem. Damy Stanu, Kamer-Freyleyny, i Freyleyny Nayiaśnieyszych Cesarzowych, Damy Dworu Królewsko-Wirtembergskiego i Freyleyny Ich Cesarskich Wysokości, oraz dalsze znakomite Osoby płci oboiey.

Przy weyściu do Cerkwi, Ich Cesarskie Mości spotkani będą przez Członków Nayświętszego Synodu i dalsze znakomitsze Duchowieństwo, z krzyżem, i wodą świeconą.

Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość Maryia Federowna wprowadzi Wielkiego Xiążęcia Jegomości Michała Pawłowicza i Jey Królewską Wysokość Prawowierną Xiężniczkę, na przygotowane po środku Cerkwi podwyższone mieysce, pokryte axamitem karmazynowym ze złotą gazą, a potem stanie na swoiem mieyscu. Zaczną się potem zaręczyny podług obrzędów kościelnych.

Przed Carskiemi drzwiami postawiony będzie pulpit, a na nim położona będzie Święta Ewaniel ia i Krzyż; przy pulpicie stolik, na którym złożone będą pierścienie zaręczne i dwie świece na złotych tacach.

Po włożeniu przez Nayprzewielebnieyszego pierścieni zaręcznych na palec Wielkiemu Xiążęciu Michałowi Pawłowiczowi i Prawowierney Xiężniczce, nastąpią wystrzały z dział twierdzy Petersburgskiey, 51 razy.

W modlitwach przez Nayprzewielebnieyszego czytanych i w iektenii Prawowierna Xiężniczka mianowana będzie zaręczoną niewiastą Prawowierną Wielką Xiężniczką Jeymością.

Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość Marya Federowna, zszedłszy z mieysca Swego, Sama zamieni pierścienie Ich Cesarskich Wysokości.

Po dopełnieniu Duchownego obrzę-

du, Wysocy Zaręczeni złożą podziękowanie Nayiaśnieyszym Cesarstwu Ichmość potem zaś Ich Cesarskie Wysokości Wielki Xiąże Jegomość Mikołay Pawłowicz, i Wielka Xiężna Jeymość Alexandra Federowna, zbliżą się i złożą swe powinszowania.

Wtedy Jego Cesarska Wysokość z Jey Królewską Wysokością Nowo-zaręczoną niewiastą Swą Wielką Xiężniczką Jeymością staną obok siebie.

Za dopełnieniem zaręczyn, przez Biskupów i dalsze Duchowieństwo, odprawiony będzie z przyklęknieniem dziękczynny *moleben*, a po zaintonowaniu przez Proto Dyakona lat długich, nastąpi 31 wystrzałów z dział z twierdzy.

Wtedy Członkowie Nayświętszego Synodu i dalsze Duchowieństwo znakomitsze złożą Nayiaśnieyszem Cesarstwu Ichmość Ich Cesarskiey Wysokości swoie powinszowania.

Z Cerkwi Nayiaśnieysi Cesarstwo Ichmość ze wszystkiemi Wysokiemi Osobami powrócą do wewnętrznych pokoiów w porządku wyżey opisanym, prócz tego tylko, że Wielki Xiążę Jegomość, Michał Pawłowicz, będzie szedł obok z Nowo-zaręczoną Swoią Niewiastą.

Obiad dnia tego będzie w wielkiey sali marmurowey, do ktorego zaproszone będą Osoby płci oboiey pierwszych trzech klass. Naprzeciw Cesarstwa Ichmość siedzieć będą Członkowie Nayświętszego Synodu i Duchowieństwo znakomitsze. Po prawey stronie Familii Cesarskiey Damy Stanu, Damy Dworu Królewsko-Wirtembergskiego, Freyleyny i dalsze Damy pierwszych trzech klass, a po lewey stronie Członkowie Rady i dalsze osoby podług starszeństwa trzech pierwszych klass, tudzież orszak Królewsko-Wirtembergskiego Domu.

U stołu za krzesłami Nayiaśnieyszych Cesarstwa Ichmość stać będą pierwsi urzędnicy Dworu i Kamerherowie. Kiedy zaś Nayiaśnieyszemu Cesarzowi Jegomości, Nayiaśnieyszym Cesarzowym i innym Osobom Wysokim od nich krzesła podane zostaną, w tedy zaczną służyć Cesarstwu Ichmość i Ich Wysokościom Kamerpaziowie.

Do stołu gra muzyka wokalna i instrumentalna z chórem śpiewaków Nadwornych.

Podczas stołu wniesione będą następuiące toasty:

1) Naiaśnieyszych Cesarstwa Ichmość, w tedy nastąpi 51 wystrzałow działowych.

2) Wielkiego Xięcia Jegomości Michała Pawłowicza, i Wysokiey Jego Zaręczoney, wśród 31 wystrzałów.

3) Całego Domu Cesarskiego, wśród 31 wystrzałow.

4) Za zdrowie Duchownych i wszystkich wiernych poddanych, 31 wystrzałow.

Podczas spełnienia powyższych toastów muzyka gra na trąbach i biie w kotły.

Kubki podaią Nayiaśnieyszym Cesarstwu Ichmość Wielki Podczaszy; Jego Królewskiey Wysokości Xięciu Oranii Wysokim Zaręczonym, Wielkiemu Xięciu Mikołaiowi Pawłowiczowi, i Wielkiey Xiężnie Alexandrze Fedorownie. Mistrza Dworu, Xiążęciu, Xiężnie i Xiężniczce Maryi Wirtembergskim, Kamerherowie.

Wieczorem o godzinie 6 ziadą się do pałacu zimowego Jego Cesarskiey Mo-

ści wszystkie znakomite Osoby płci oboiey, Ministrowie cudzoziemscy, i dalsze do Dworu wstęp maiące, na bal w sali S. Jerzego.

Przez cały ten dzień we wszystkich kościołach będą bić we dzwony, a wieczorem twierdza i całe miasto będzie oświecone.

Nazaiutrz po zaręczynach, to iest d. 7 Grudnia, w czasie naznaczonym zbiorą się do pałacu Jego Cesarskiey Mości i w apartamentach Nowo - zaręczoney, Członkowie Synodu i dalsze znakomitsze Duchowieństwo, Osoby znakomite płci oboiey. Officerowie gwardyi, Ministrowie cudzoziemscy i wszystkie osoby pięciu pierwszych klass, dla złożenia powinszowania Ich Cesarskim Wysokościom Nowo - zaręczonym. Damy będą w ubiorach Ruskich, a Kawalerowie w ubiorach galowych.

Z Paryża d. 2 Stycznia.

W dniu Nowego roku przyiął naypierwey Król Xiążęta i Xiężniczki swey Rodziny, z któremi iadł śniadanie. Potem powinszowania od Xcia Orleanu i iego rodziny, urzędników koronnych, Ministrów, Posłów i Marszałków. Nakoniec wprowadzane były iedna po drugiey deputacyie od izby Parów, sądu kassacyynego, Uniwersytetu Paryzkiego, akademii Francuzkiey, &c. każda z tych deputacyy składała w przemowie życzenia J. K. Mci, dziękowała za uzyskane dobrodzieystwa w zeszłym roku i polecała im się na przyszłość. Monarcha nayłaskawiey każdey odpowiedział. Między innemi rzekł do Xcia Reggio (Mar. Oudinot) który znaydował się na czele deputacyi od gwardyi narodowey Paryzkiey: "Lubo nie mogę znaydować się tak często, ile sobie życzę, pomiędzy officerami gwardyi, wynagradza mi to iednak ninieysza chwila ich widzenia.,, Również łaskawie przyięteml byli od Xcia Angouleme, który ieszcze raz dziękował im za daną dla niego ucztę. Pomiędzy darami, które w tym dniu Królowi złożone były, podobała się naybardziey sztuczna twierdza. Jest ona zrobiona z srebra, a bramy iey są z litego złota. Na wale znayduie się złote działo, które wyrzuca mnóstwo bombków, które w przyiemnym sposobie rozsypuią się pomiędzy murami i w rowach. Kosztowny i dowcipny ten podarunek przeznaczony dla Xcia Bordeaux nazywa się Trocadero i zrobiony iest przez nadwornych Złotników Quizelle i Petit - Jean.

Rozporządzeniem Królewskiem pod d. 30 Grudnia pierwszy Minister, Hr. Villele, w nagrodę położonych dla kraiu zasług, mianowany został Komandorem orderów Królewskich.

Przybył tu przed kilku dniami Xże Decazes.

Poseł Rossyyski, Hr. Pozzo di Borgo, w towarzystwie wszystkich osob do poselstwa należących i Szambelana Dywów, złożył Xciu Angouleme znaki woyskowego orderu Rossyyskiego S. Jerzego pierwszey klassy.

Przybyły tu Baron Strogonów iedzie z zleceniami Cesarza Alexandra do Dworu Lizbońskiego.

Wszystko tu iest w poruszeniu względem obioru członków do izby Deputowanych zacząwszy od Ministrów aż do brukarzów.

D. 1 Grudnia podczas wielkiey burzy uderzył piorun do katedralnego kościoła w Baionie, przebiegł ztamtąd do iedney z izb podprefektury i zrządził do 10,000 Fr. szkody.

Z Lionu nadeszło tu pod d. 30 Grudnia telegraficzne doniesienie, że Papież d. 24 Grudnia niebezpieczno był chory i przy odeyściu gońca nie ustawały boleści i nie wyszedł z niebezpieczeństwa.

Clausel Coussergues, który w izbie Deputowanych gorliwie utrzymaywał sprawę prawności, otrzymał od Króla Hiszpańskiego znaki orderu Karola III. — Jenerał Foy, który iak wiadomo należał dawniey do lewey strony w izbie Deputowanych, mówią, iż stał się otwartym stronnikiem i czcicielem Xcia Angouleme.

Roboty około twierdzy Eclus (nad wąwozem do Sabaudyi) idą z pośpiechem i samo położenie stawia tę twierdzę w stanie, iż przez kilka tygodni potrafi wstrzymać chcące do Francyi wtargnąć nieprzyiacielskie woysko.

DODATEK
DO Nro 5.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 18 STYCZNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— Z *Krakowa.* —

Do naysmutnieyszych życia Ludzkiego kolei, należy strata cnotliwych. — Ta to nieuchronna dla śmiertelnych konieczność wydarła z łona naszego JWgo Marcyana Zeleńskiego Pułkownika, Męża zasłużonego w Oyczyznie, a kochanego i poważanego od Obywateli. Poniósł z sobą do Grobu przywiązanie Familii i przyiaciół, szacunek powszechny tych co Go znali i łzy sierot i ubogich, których był ciągle dobroczynnym Opiekunem. Zwłokom tego szanownego starca i Nestora Familii lat 90 blisko liczącego, towarzyszyło liczne grono Obywateli i tłumy ludu rożnego wyznania, które złożone zostały w dniu 31 Grudnia r. z. w Łucyanowicach maiątku dziedzicznym zmarłego w Grobie Familiynym.

Z Włoch d. 20 Grudnia.

Zdrowie Króla Wiktora Emanuela tak dalece się polepszyło, iż zaprzestano wydawać doniesień o iego chorobie.

W Turyńskiey gazecie czytamy następuiący artykuł: J. Królewska Wysokość Xże Gustaw, syn Króla Gustawa IV. podróżuiący we Włoszech pod nazwiskiem Hr. Jttenburg, miał d. 16 b. m. w południe posłuchanie u NN. Królestwa, a potem u Xiężny Chablais, którego wprowadził Mistrz obrzędu, a Ces. Rossyyski Poseł Hr. Mocenigo, Nayiaśnieyszem Osobom przedstawił.

Podług prywatnego listu z Liworna pozostała tam żona byłego Cesarza Jturbide czyni przygotowania do udania się z córkami za mężem swoim do Anglii.

W Neapolu mówią o zaślubieniu Królewney Maryi Chrystyny (siostry Xiężny Berry) z Infantym Portugalskim Michałem.

Z Smirny piszą, że na granicy Perskiey koczuiące pokolenia czynią znowu napady, i nawet w Aleppo lękano się ich odwiedzenia.

W Trypoli wszyscy Greccy niewolnicy wypuszczonemi na wolność zostali.

Z Madrytu d. 23 Grudnia.

Zapewniaią, iż wyrok przebaczenia był iuż na radzie stanu pod prezydencyią Króla roztrząsany.

Wielu Urzędnikom Stanów, którzy znaydowali się w drodze z Kadyxu do tuteyszey stolicy, posłany został rozkaz aby się w pewney odległości zatrzymali.

Gdy miasto Zamora niechciało woysku Francuzkiemu dostarczać racyy żywności, wyszedł zatem rozkaz Rządu do wszystkich miast, aby niezawodnie woysku Francuzkiemu dostarczały żywność.

Zaburzenia, które zaszły w Bilbao z powodu zamordowania honorowego gwardyiaka, zostały uśmierzone, wszelako władza zabroniła surowo noszenia broni i nożów wszystkiem, którzy do służby woyskowey nie należą.

W Barcelonie podnosi się znowu handel i nie zachodzą tam żadne zaburzenia, chociaż mieszkańcy są za reprezentacyyną konstytucyią. Dla powinszowania Królowi szczęśliwego oswobodzenia wyznaczyło miasto na deputacyią mężów ktorzy wsławili się w ostatniey rewolucyi. Nie spodobali się oni J. K. Mci i we 24 godzin musieli wyiechać z stolicy. Jeden z tych deputowanych nazwał się Cabanes.

Na wyspie Kuba, iednym mieysçu ze wszystkich posiadłości Hiszpańskich, gdzie ieszcze nie oświadczono się publicznie przeciw rządom Ferdynanda VII. wiadomość o oswobodzeniu Krola utwierdziła przychylność dobrze myślących mieszkańców do swoiego Monarchy. Dowodzący tam Jeneral Vives wyniesionym bydź ma na granda Hiszpańskiego, azeby w przedsiębraney z Hawanny wyprawie dla zdobycia na powrot Mexyku tem dzielniey mógł działać. Uszli z Kadyxu przez Gibraltar byli Deputowani Stanow do Ameryki, dokładnć wprawdzie będą wszelkiego starania do odwrocenia mieszkańców od przywiązania do Monarchy swoiego, ale na wyspie Kuba nie uda im się pewnie ten zamach, gdyż tam wszyscy rzetelnie myślący ludzie, którzy maią coś do stracenia, uważaią zaczętą w Kadyxie rewolucyią tylko za intrygę woyskową officerów, którzy prędko na wyższe stopnie wynieść się chcieli.

Z Portugalii dowiaduiemy się, iż rzeczy coraz spokoynieyszy tam kształt przybieraią. Infant Michał gra nietylko wielką, ale nawet szlachetną rolę: bo czyni co może dla przywrócenia powszechnego ukontentowania. Mnostwo uwięzionych zostało uwolnionych, a wychodnie powracaą na łono swych rodzin.

Z Sztokólmu d. 23 Grudnia.

Oto iest treść mowy, którą Król dnia wczorayszego posiedzenia Seymu zakończył:

„Lubo konstytucyia państwa dozwala tylko 4rech miesięcznych obrad, uznałem iednak bydź potrzebą przychylić się do waszego życzenia i przedłużyć one do siedmiu miesięcy, gdyż częstokroć nagłe narady uchybiaią zamierzonego celu. Wolność, która okazuie członkowi iego wartość, nadaie mu także moc do zniesienia cierpliwie wszystkich w życiu przygód. Lecz ta wolność znika, skoro rząd niema dostateczney mocy do utrzymania zapewnionych przez nią narodowi korzyści. Skoro kraie wstrząśnionemi zostaną, lud na tem naywięcey cierpi. To przekonanie nakłonić nas powinno do nie spuszczania nigdy z oka zapewnienia spokoyności kraiowey. Wypływaiące ztąd korzyści są naywyższem

dobrem, którego lud ma prawo od nas żądać ale chcąc daley postąpić oznaczałoby przygotować wstrząśnienie, iakich teraźn cyższe czasy okazały niezaprzeczone dowody. Zachowanie tey zasady poczytałem za moią powinność i dla tego nie dozwoliłem pro wkardynalnych zmieniać. Zegluga nasza równie iak handel idą pomyślnie, urodzaie są obfite, a wszelako rolnik iest w kłopocie, i póty będzie, póki nowy systemat hypoteki zaprowadzony nie zostanie. Jeżeli stan iego, lubo mam nadzieię, nie polepszy się, nie omi szkam zwołać na nowo Stany, dla obmyślenia stosownych środków. Administracyia coraz widoczniey się prostuie i nayszczęśliwsze są te ludy, które na łonie spokoyności dla powszechnego dobra skrocić mogą swoie urządzenia. — Dziękuię Wam, dobrzy Panowie i Mężowie Szwecyi, za wielorakie dowody miłości, któreście mnie i moiemu okazali domowi. Ubolewam iż kończenie się Seymu i poźna pora roku nie dozwalaią przywieść do skutku Waszego życzenia względem koronacyi Królowey; lecz podczas przyszłego Seymu dopełnionem zostanie. Powroccie więc do waszych domow i utwierdzaycie w kraiu zgodę i pokóy. Bądźcie Mężami i Szwedami! piękne to imie nada Wam stałość, ktora iedynie iest w stanie ubronić ludy od upadku i postradania wolności.,,

Hr. Oxenstierna, officer Rossyysko-Litewskiey gwardyi, przybył tu z pismami z Petersburga

Z Hagi d. 1 Stycznia.

Dziś była u Dworu wielka gala.

Minister Baron Nagell otrzymał na swą prośbę uwolnienie. Nastepca iego nie iest ieszcze mianowany, i niektórzy sądzą iż P. Van der Cappellen, znayduiący się teraz w Batawii, otrzyma tę dostoyność. Tymczasowo Sekretarz wydziału spraw zagranicznych zarządza tym Ministerstwem.

Były Cesarz Mexyku, Jturbide, i były Konsul Stanów w Livornie, P. Torente, przeiechali tędy do Londynu.

Angielski Poseł, Lord Clancarty opuścił dziś naszą stolicę.

Pierwsza izba Stanów jeneralnych przyięła na wczorayszem posiedzeniu proiekt do ustawy tyczącey się nadzwyczaynego budżetu na r. 1824 i drugiey i bie o tem doniosła. Srodkowa sekcyia ostatniey izby odczytała rapport o 11 i 12 artykule 3giey Xięgi Kodexu Cywilnego o spadkach i ostatniey woli umieraiących. Jzba postanowiła wydrukowanie tego rapportu i rozdanie członkom. Kommissya do prośb zdała sprawę o 5 prośbach, w których młynarze zachodniey Flandryi żalą się na opłatę od mliwa.

Podług doniesienia z Batawii pod d. 9 Sierpnia wyprawa do zniszczenia siedliska morskich rozbóyników w Tontoly dopięła celu swoiego.

Z Elberfeldu d. 30 Grudnia.

Wczoray zebrała się tu dyrektoryalna rada Reńsko Zachodnio-Indyyskiey kompanii, którey Poddyrektor Pan Becher zdał sprawę o działaniach kompanii. Wywóz towarów Niemieckich aż do końca żeglugowego roku 1823 był następuiący: Z Prowincyy Pruskich nad Renem, hrabstwa Mark i Westfalii w wartości 352,500 talarów Pruskich; z wschodnich Pruss, Szląska i Pruskiey Saxonii 485,000; Królestwa Saskiego 348 500; z Hanoweru i okolic Wezery 70,000; z Bawaryi 15,600; z Elektorstwa

Heskiego 14,000; z Nadrenskiey Hessyi 2800; z Holsztynu 1800; z Badenu 1400; z Wolnych miast 1750; z Austryi i Czech 22,000; z Neufchatel 18,700 tal. Ogółem 1 mill. 338,000 talarów Pruskich.

Od granic Tureckich d. 15 Grudnia.

Naynowsze doniesienia Spektatora Smirneńskiego o przedsięwzięciach Tureckich na morzu są następuiące: Przeznaczona przez Kapitana Baszę do Saloniki eskadra zmuszoną przez burze została do zawinięcia do Dardanellów. Tymczasem Hydryiocka flotylla zbliżyła się do twierdzy Missolungi, dla dowiezienia iey żywności; w drodze zabrała 5 Tureckich okrętów kupieckich, i z tego powodu poważniła się z Spezziotami; strzelano do siebie nawzaiem i 9 ludzi zabitych, a 19 ranionych zostało. Tak stały rzeczy w tey chwili. Kapitan Basza miał zamysł korzystać z tey okoliczności uderzenia na wyspę Skiate; ale przeszkadzał mu ciągle trwaiący potężny wicher, tak iż wysadzone na ląd woyska zostały przez Greków odparte.

Z Jpsary piszą pod d. 6 Październikа, iż flotta Grecka dla nabrania wody zawinęła do tamteyszego portu. Grecy utrzymuią, iż pod górą Atos utracili tylko dwa pełne statki, które przy spotkaniu się z flottą Turecką na powietrze wyleciały.

Lord Biron bawi ciągle na Cefalonii nie mogąc się zdecydować na który punkt Grecyi ma się udać. Z kapitana okrętu, który go tam z Liworna przywiózł, bardzo był niekontent i zastósował do niego nieprzyiemną pieśń z Don Juana.

UWIADOMIENIE.

Niżey podpisany Dentysta ma honor donieść Szanowney Publiczności, iż posiada wszelkiego rodzaiu dostateczny zapas nie hanicznych przedmiotów do wydarzyć się mogących operacyy, dotąd tu nieznanych, tak do osadzenia zębów, iako też całych szczek. Potrzebuiący iego pomocy raczą się iak nayśpiesniey zgłaszać, gdyż nie długo tu bawić będzie.

W Krakowie d. 6 Stycznia 1824.

Lämmlein, Doktór Dentysta z Berlina, mieszka w ulicy Floryańskiey u JPana Szydłowskiego pod N. 13.

DONIESIENIE.

Dnia 20 b. m. o godzinie 9tey ranno w Zydowskim Mieście przy Krakowie pod L. 61 wydzierżawione będą dochody Izby iedney i Alkierza na dole w tymże domu znayduiących się, a to na lat trzy ciągle po sobie idące od daty Licytacyi zaczynaiące się. — Dnia tegoż samego o godzinie 3 z południa na Kleparzu przy Krakowie pod L. 71 wydzierżawione będą rownie dochody tegoż domu na lat dwa od daty Licytacyi zaczynaiące się. Chęć zalicytowania maiący na oznaczony czas i mieysce zaopatrzeni w wadium Złp. 40 przybędą. — W Krakowie dnia 16 Stycznia 1824 roku. *T. Jarzyński*, Kom: Sąd.

ZAPOZEF EDYKTALNY.

Na żądanie Szewca Jerzego Czech w Kieferstaettel (Sośniczowicach) siostra żony Maryianna Adler, naymłodsza córka byłego ...ernika za Augusta Adler, która przeszło od 14 lat oddaliła się z Kieferstaettel do Krakowa, i od tego czasu nie daie wiadomości ani o swoim życiu, ani mieyscu bawienia, wezwaną iest, równie iak nieznani prawni iey sukcessorowie niniteyszym zapozwem, aby w przeciągu 9 miesięcy, a naydaley na oznaczony d. 24 Czerwca 1824 roku termin, głosili się albo osobiście, albo na piśmie do niżey podpisanego Urzędu Sądowego, w przeciwęnym bowiem razie rzeczona Maryianna Adler będzie za umarłą ogłoszona, a przypadaiący na nią maiątek zostanie naybliższym krewnym wydany. — W Kieferstaettel (Sośniczowicach) pod Gliwicami w wyższym Szlasku, d. 10 Września 1823. —

Hrabsko - Scherski Urząd Sądowy.